

Ang. Remissen Färdplan för ett Stockholm för alla

Norrmalms stadsdelsnämnds råd för funktionshinderfrågor har fått möjlighet att yttra sig över rubricerade remiss. Flera av de åtgärder som pekas på i utredningen ser vi som mycket positiva och angelägna. Vi får dock ett intryck av att man vid utarbetandet av färdplanen hela tiden har haft socioekonomiskt utsatta grupper i åtanke. Personer med funktionsnedsättningar har generellt sett en sämre ekonomi och sämre hälsa och levnadsomständigheter än genomsnittet. Detta är en utsatt grupp i samhället på ett flertal sätt.

Vi efterfrågar ett tydligare funktionshinderspektiv. Rådet skulle även gärna se att rapporten gjordes lite mer konkret, med tydligare förslag till förbättringar på olika områden.

Utöver de av utredningen föreslagna åtgärderna, vill funktionshinderrådet tillägga följande:

Uppväxt och utbildning:

Såväl ungdomar som vuxna med funktionsnedsättning har sämre hälsa än andra. Det är angeläget med forskning kring detta för att finna orsaker och adekvata insatser.

En grupp som i lägre omfattning deltar i fritidsaktiviteter är barn och unga med funktionsnedsättning. Det framgår exempelvis av att elever i särskolan är fysiskt aktiva i påtagligt lägre grad än övriga elever.

Elever med funktionsnedsättning har sämre förutsättningar än andra och andelen som har fullföljt gymnasieskolan har sjunkit över tid. Detta faktum måste ses som ett stort misslyckande från samhällets sida.

Grundregeln är att alla barn, oavsett funktionsvariation, ska gå i den reguljära skolan. Rådet vill dock betona vikten av att utnyttja särskilda utbildningsformer när så behövs, t ex grundsärskola och gymnasiesärskola eller Lär vux. Det ska finnas olika former för skola och utbildning, så att elever med funktionsnedsättning kan inhämta kunskaper utifrån sina individuella förutsättningar. Detta gäller på samtliga utbildningsnivåer.

Arbete och företagande:

I utredningen sägs att en grupp som möter ökade svårigheter i takt med att arbetsmarknaden blir allt mer kvalificerad, är personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Detta måste ses som en sanning med modifikation. För flera medför teknikutvecklingen bättre möjligheter till kvalificerat arbete. Däremot bromsas de fortfarande av okunskap och fördomar.

Staden erbjuder i viss utsträckning (bl.a. genom Stockholmsjobb) praktikjobb och feriejobb för personer med funktionsnedsättningar. Det finns även särskilda satsningar såsom de så

kallade serviceassistenterna, verksamheter som kan och bör intensifieras. För närvarande finns dock svårigheter att på grund av integritetsskäl komma i direkt kontakt med många av dessa personer. Vi ser det därför som angeläget att staden söker olika vägar för att kunna nå och erbjuda fler med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning.

Staden bör eftersträva en organisation som återspeglar befolkningen. I utredningen påpekas att personer med utländsk bakgrund är underrepresenterade i alla chefsbefattningar. Troligen är personer med funktionsnedsättning minst lika underrepresenterade på högre befattningar. Många i gruppen har dessutom arbete långt under sin kvalifikationsnivå.

Rådet anser att det finns skäl att särskilt redovisa situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning samt att utifrån denna kunskap utarbeta konkreta planer i syfte att öka arbetsmarknadsdeltagandet.

Boende och stadsmiljö:

Vi ser positivt på den nu pågående boendeplanen och hyser förhoppningar att man ska komma fram till enklare, mer rationella och framför allt stadsövergripande metoder för att kunna erbjuda funktionella bostäder. Målet måste vara att antalet anpassade bostäder motsvarar behovet, varför en inledande inventering av detta behov är viktig. Det är viktigt att betona att det finns många olika funktionsnedsättningar som ställer särskilda krav på anpassning av bostaden.

Rådet anser det önskvärt med olika upplåtelseformer och en högre andel hyresrätter. Många personer med funktionsnedsättning har en dålig ekonomi, som inte medger att man kan äga sin egen bostad. Hyresnivåerna måste av samma skäl ligga på en rimlig nivå.

I sammanhanget är det också viktigt understryka att boendemiljön i övrigt skall vara tillgänglig för alla. Likaså skall alla medborgare ha tillgång till stöd och service inom olika områden.

Stadens egna trygghetsundersökningar visar att personer med funktionsnedsättningar upplever otrygghet i högre utsträckning än andra medborgare. De är även utsatta för brott i högre grad än genomsnittet. Rådet vill även betona att våldet har många olika ansikten. Det är inte bara en fråga om direkt fysiskt våld, det finns även en rad mer subtila eller "osynliga" sätt att utöva våld mot en annan människa.

Trygghet i olika miljöer är även beroende av stöd och service för personer som behöver detta. Att tryggt röra sig i den egna eller i främmande miljöer kan exempelvis kräva ledsagning eller annan insats.

Demokrati och trygghet:

För att i samhällsutvecklingen få med de praktiska erfarenheter som finns och kan vara avgörande vid samhällsplaneringen, måste samarbetet med funktionshinderrörelsen utvecklas och fördjupas. Former för ett utbyggt samarbete mellan kommun och föreningsliv förekommer redan på flera håll i landet (t ex Borås), med mycket goda erfarenheter.

Slutligen ser vi det som angeläget att fördjupande studier utifrån samtliga sju diskrimineringsgrunder kommer till stånd, Särskilt stort är behovet av att utveckla det

förebyggande arbetet mot diskriminering av personer med funktionsnedsättning vilken, efter etnicitet, framträder som den vanligaste diskrimineringsgrunden.

Avslutning:

Rådet uttrycker tveksamhet till begreppet Färdplan, eftersom det är alltför vagt. Rubriken bör kompletteras med ett mer klagörande uttryck, exempelvis Plan för strategiska åtaganden.

Dokumentets grafiska utformning inte är optimal. Bilden på framsidan kan vara förvirrande för personer med nedsatt syn, och dokumentet innehåller tabeller med texter och kommentarer som är svåra att läsa.